

Wat verwacht de Omgevingswet van toezicht, handhaving en opsporing?

Deel 6

Voor het zesde deel van deze serie ben ik op zoek gegaan naar wat medewerkers bij een afdeling toezicht en handhaving bij een gemeente doen ter voorbereiding op de Omgevingswet. Angela Tuitert, werkzaam bij de gemeente Oldebroek, vertelt graag over de ervaringen die ze opdeed in het kader van de totstandkoming van de gezamenlijke omgevingsvisie van Oldebroek, Nunspeet en Elburg. Het is belangrijk om daar als toezichthouder/handhaver bij betrokken te zijn: er worden keuzes gemaakt waar toezicht en handhaving later voordeel of nadeel van kan ondervinden. Bovendien leer je intern en extern de mensen kennen die je straks nodig hebt om integraal te werken. Verder is het Advies van de Raad van State over de Invoeringswet Omgevingswet gepubliceerd, alsmede de reactie daarop van de minister van BZK. Een van de onderwerpen waar de Raad van State zich zorgen over maakt, is de (hand)haafbaarheid van de zorgplicht en mogelijke strijd met het beginsel van rechtszekerheid. De minister is er juist, vanwege de beoogde flexibiliteit van de regelgeving, voorstander van – en houdt voet bij stuk.

Wat heeft de Omgevingsvisie met toezicht en handhaving te maken?

Om daar achter te komen heb ik Angela Tuitert geïnterviewd. Zij werkt als beleidsmedewerker juridische zaken en handhaving bij de gemeente Oldebroek. Oldebroek is een relatief kleine gemeente van ongeveer 23.000 inwoners, net onder Zwolle. Oldebroek bestaat uit 6 dorpen: Hattemerbroek, 't Loo, Noordeinde, Oldebroek, Oosterwolde en Wezep. Van een bestuurlijke herindeling met een of meer van de naburige gemeenten is het niet gekomen. Ambtelijk wordt er wel op diverse fronten samengewerkt. Zo ook op het gebied van de Omgevingswet. De in april 2018 tot stand gekomen ontwerp-omgevingsvisie (zie http://www.broplan.nl/OV_Oldebroek/) is daarvan een voorbeeld. Die is opgesteld samen met de gemeenten Nunspeet en Elburg (met Oldebroek samen afgekort tot NEO), hoewel alle drie gemeenten ook hun eigen plek binnen de visie hebben. Angela is als medewerker van de afdeling Toezicht

Angela Tuitert, beleidsmedewerker juridische zaken en handhaving bij de gemeente Oldebroek

Et Handhaving door de afdeling Ruimte van de gemeente – de afdeling die het project trekt – gevraagd om deel te nemen aan de klankbordbijeenkomsten, waarin door diverse betrokken partijen van de drie gemeenten input is geleverd voor de Omgevingsvisie.

Vroeg begin is het halve werk?

Oldebroek is al vroeg begonnen met de voorbereidingen op de Omgevingswet. In 2014 is een impactanalyse gemaakt door een extern adviseur. Die analyse is verder opgepakt door de afdeling Ruimte. Niet zo gek, want juist die afdeling zal het meeste merken van de Omgevingswet. Bovendien

De in april 2018 tot stand gekomen ontwerp-omgevingsvisie is een voorbeeld van samenwerking

is de uitvoering van de milieuregelgeving gemandateerd aan de omgevingsdiensten. Oldebroek valt onder de Omgevingsdienst Noord-Veluwe, één van de zeven Gelderse omgevingsdiensten. Uit de impactanalyse is duidelijk geworden dat ook toezicht en handhaving al in een vroeg stadium bij de voorbereidingen op de Omgevingswet betrokken dient te worden. Angela heeft zich aangemeld voor deze klus, omdat zij het belang van de Omgevingswet voor handhaving inziet. Destijds was zij ook betrokken bij de voorbereidingen op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), waarin een gedeeltelijke – voornamelijk procedurele – integratie van milieuregelgeving tot stand is gekomen. Angela houdt zichzelf via de landelijke website van het Programma aan de slag met de Omgevingswet en door middel van interne bijeenkomsten en nieuwsbrieven op de hoogte van de vorderingen met de Omgevingswet.

Welke inbreng kan T&H leveren voor de Omgevingsvisie?

Angela: 'De Omgevingsvisie is een strategisch stuk: waar wil je naar toe met de gemeente? Toezicht en handhaving komen nog niet zo erg aan bod. Naarmate het proces meer richting concretere instrumenten gaat – bijvoorbeeld het omgevingsplan – worden toezicht en handhaving belangrijker. De volgende stap is om vast te stellen welke beleidsstukken mee overgaan naar de Omgevingswet en welke niet of eventueel aanpassing verdienen. Daarnaast worden functies toegerekend aan bepaalde gebieden, bijvoorbeeld de functie wonen of bedrijven.' Hoewel de inbreng van toezicht en handhaving in de beginfase niet zo groot zal zijn, is het belangrijk om als afdeling

Omgevingsvisie Oldebroek

Status: Ontwerp Omgevingsvisie

De website is de ontwerp Omgevingsvisie van de gemeente Oldebroek en bevat de daarbij behorende kaarten en teksten, april 2018.

Ga verder

in een vroeg stadium betrokken te zijn bij de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de Omgevingswet en het gehele proces – van strategisch niveau tot uitvoeringsniveau – te volgen. Ieder instrument van de Omgevingswet bouwt namelijk weer voort op het vorige instrument: van globaal naar concreet. Het is derhalve van belang om te weten welke keuzes gemaakt zijn in de visie en waarom. Dat maakt de volgende stap, het omgevingsplan en/of programma's, naar verwachting makkelijker, omdat een paar knopen zijn doorgesneden en geen discussie meer behoeven.

Ondernemers laten zich niet zomaar verplaatsen en al helemaal niet als de gemeente er geen geld bij doet

En er kunnen in de omgevingsvisie bepaalde keuzes worden gemaakt die toezicht en handhaving kunnen helpen. Zie het voorbeeld in het tekstkader over bedrijventerreinen dat ik heb ontleend aan de ontwerp-omgevingsvisie. Het concentreren van milieubelastende activiteiten op een (regionaal) bedrijventerrein zal ertoe leiden dat de omgevingskwaliteit van meer inwoners van een gemeente zal toenemen. Door spreiding van die bedrijven binnen de bebouwde kom en/of in het buitengebied is het lastig om de milieu-effecten daarvan te reguleren en te handhaven. Angela en haar collega's van de afdeling Toezicht en Handhaving zijn blij met deze passages in de ontwerp-visie. De uitvoering van dat voornemen blijkt evenwel lastig. Ondernemers laten zich niet zomaar verplaatsen en al helemaal niet als de gemeente er geen geld bij doet en dat is voor een relatief kleine gemeente als Oldebroek niet op te brengen. De stimulans

Verplaatsing van de bedrijven naar H2O - het regionaal in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein - wordt gestimuleerd

zal moeten komen vanuit de gedachte dat een bedrijventerrein meer milieugebruiksruimte biedt aan de daarop gevestigde bedrijven dan beschikbaar is voor een bedrijf dat 'geïsoleerd' in het buitengebied ligt of in een woonwijk is gevestigd. In de tussentijd moet de afdeling Toezicht en Handhaving hard werken om de bedrijven op de huidige locaties aan de regels te houden.

Wat heeft deelname van toezicht en handhaving aan de omgevingsvisie opgeleverd?
Ondanks de nog beperkte inbreng van toezicht en handhaving in de visie is Angela wel blij dat zij erbij heeft gezeten: 'Het was een prettige ervaring. Je begint min of meer met een schone lei en er zitten mensen bij van verschillende gemeenten. Dat geeft weer nieuwe inzichten, bijvoorbeeld Elburg vroeg aandacht voor de geluidsoverlast die Airport Lelystad kan veroorzaken.'
Ook noemt Angela de proactieve houding van de GGD verfrissend. De brandweer sluit ook aan, zij het wat meer reactief. Dat is wel te verklaren: de GGD's maken deel uit van een landelijke organisatie, die door het hele land bezig zijn om te kijken hoe zij het beste kunnen aanhaken bij de Omgevingswet. Het gezondheidsaspect is een nieuw thema voor het fysieke omgevingsrecht, dus dat heeft nogal wat voeten in de aarde. Veiligheid is al langer in beeld en de lijntjes zijn wat korter, omdat de veiligheidsregio's regionaal zijn georganiseerd.

Rol van de omgevingsdienst bij de visievorming

Wat mij opvalt is dat de Omgevingsdienst Noord-Veluwe niet aan tafel heeft gezeten bij de klankbordbijeenkomsten van de omgevingsvisie en – voor zover Angela bekend – zijn er ook geen gezamenlijke plannen om dat te gaan doen. Omgevingsdiensten maken geen strategische keuzes, maar vanuit de uitvoering van de milieuregeling beschikken zij wel over belangrijke

Citaat uit de ontwerp Omgevingsvisie Nunspeet, Elburg, Oldebroek (april 2018)

We zetten in op kwaliteitsversterking van bestaande terreinen met een zo optimaal mogelijk ruimtegebruik. Sanering van het bedrijventerrein Zeuven Heuvels heeft onze voorkeur vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Verplaatsing van de bedrijven naar H2O - het regionaal in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein - wordt gestimuleerd. In de regio is grote behoefte aan een regionaal bedrijventerrein voor (grootschalige) logistieke en transportbedrijven en zwaardere milieubedrijven. Binnen de regio Zwolle - Kampen zijn afspraken gemaakt over complementaire ontwikkelingen van bedrijventerreinen. Belangrijke randvoorwaarden hierbij zijn een goede ontsluiting op de A28 en de woon- en leefomgeving in Hattemberbroek en omgeving. Dit is opgenomen in het Vernieuwd Perspectief. Onderdeel daarvan is de realisatie van een korte aanrijroute vanaf de A28.

